

**TURIZM XIZMATLARINI MINTAQALAR BO'YICHA RIVOJLANTIRISH
(SAMARQAND VILOYATI)**

Berdiqobilov Asilbek Tog'aynazar o'g'li

Tadbirkorlik va boshqaruv fakulteti

Annotatsiya: Samarqand viloyati turizm infratuzilmasining bugungi holati tahlil qilinib, uni zamon talablari asosida innovatsion rivojlantirish zarurati asoslab berilgan. Tadqiqotda turizm salohiyatidan samarali foydalanishga to'sqinlik qiluvchi asosiy muammolar eskirgan infratuzilma, cheklangan texnologik integratsiya va davlat-xususiy sheriklikning zaifligi aniqlandi. Shuningdek ilg'or xalqaro tajribani o'rganish va mintaqaviy kontekstni baholash orqali turizm infratuzilmasini innovatsion o'zgartirish bo'yicha strategik yo'nalishlar taklif etiladi. Smart texnologiyalarni joriy etish, barqaror va ekologik toza infratuzilmani rivojlantirish, transport aloqasini yaxshilash va raqamli xizmatlarni rag'batlantirish shular jumlasiga kiritilgan.

Kalit so'zlar: Turizm markazlari, turizm infratuzilmasi, innovatsiyalar, intellektual turizm, barqaror rivojlanish, transport, raqamli transformatsiya, strategik rivojlanish, davlat-xususiy sheriklik.

Аннотация: В статье анализируется современное состояние туристической инфраструктуры Самаркандской области и обосновывается необходимость ее инновационного развития, исходя из требований времени. Исследование выявило, что устаревшая инфраструктура, ограниченная технологическая интеграция и слабое государственно-частное партнерство являются основными проблемами, препятствующими эффективному использованию туристического потенциала. В нем также предлагаются стратегические направления инновационной трансформации туристической инфраструктуры путем изучения передового международного опыта и оценки регионального контекста. К ним относятся внедрение интеллектуальных технологий, развитие устойчивой и экологически чистой инфраструктуры, улучшение транспортной связанности и продвижение цифровых услуг.

Ключевые слова: Туристические центры, туристическая инфраструктура, инновации, интеллектуальный туризм, устойчивое развитие, транспорт,

цифровая трансформация, стратегическое развитие, государственно-частное партнерство.

Abstract: The article analyzes the current state of tourism infrastructure in the Samarkand region and substantiates the need for its innovative development based on the requirements of the time. The study found that outdated infrastructure, limited technological integration and weak public-private partnership are the main problems hindering the effective use of tourism potential. It also proposes strategic directions for the innovative transformation of tourism infrastructure by studying international best practices and assessing the regional context. These include the introduction of intelligent technologies, the development of sustainable and environmentally friendly infrastructure, improving transport connectivity and promoting digital services.

Keywords: Tourist centers, tourist infrastructure, innovation, intelligent tourism, sustainable development, transport, digital transformation, strategic development, public-private partnership.

KIRISH

So‘nggi yillarda yurtimizda turizm sohasining davlat siyosatidagi ustuvor yo‘nalishlardan biriga aylangani, mazkur sohaga oid islohotlarning chuqurligida yaqqol namoyon bo‘lmoqda. Xususan, Samarqand viloyati boy tarixiy-madaniy merosi, jahon miqyosida tan olingan me‘moriy obidalari, ziyoratgohlar va sayyohlar uchun jalb etuvchi geografik joylashuvi bilan mamlakat turizm salohiyatining markazlaridan biri hisoblanadi. Biroq mavjud infratuzilma tizimining zamon talablariga to‘liq javob bermasligi, sifatli va innovatsion yondashuvga asoslangan xizmatlarning yetishmasligi ushbu hudud turizm salohiyatidan to‘laonli foydalanish imkonini cheklamoqda.

Hozirgi kunda turizm infratuzilmasini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalar, raqamli transformatsiya, ekologik barqarorlik va ijtimoiy inklyuzivlik kabi tamoyillarga asoslangan strategik yondashuvlar muhim ahamiyat kasb etmoqda. Yurtimizda bo‘layotgan islohotlarning asosiy maqsadi mamlakat iqtisodiyotini xizmatlar sohasini aynan turizm sohasini rivojlantirishga asosan e‘tibor qaratmoqda. Jumladan, Turizm va madaniy meros vazirligi, Iqtisodiy taraqqiyot va kambag‘allikni qisqartirish vazirligi, Ichki ishlar vazirligi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Milliy gvardiya, Xususiy turizm tashkilotlari uyushmasi hamda O‘zbekiston restoratorlari va otelyerlari uyushmasining turizm xizmatlarini diversifikatsiya qilish maqsadida

quyidagilarni nazarda tutuvchi tungi vaqtda amal qiladigan mexanizmlarni joriy qilish va rivojlantirish to'g'risidagi takliflari maqullansin: maxsus tashkil etiladigan "turizm ko'chalari"da joylashgan umumiy ovqatlanish korxonalari, ko'ngilochar va savdo obyektlari, madaniyat tashkilotlari (keyingi o'rinlarda — turizm namoyishi obyektlari) faoliyatini jamoat xavfsizligi va aholi osoyishtaligini ta'minlagan holda to'sqinliksiz amalga oshirish;

turizm namoyishi obyektlarining uzluksiz faoliyat ko'rsatishini ta'minlash uchun zarur infratuzilma va muhandislik-kommunikatsiyalar tizimini yanada yaxshilash;

madaniy-ko'ngilochar va konsert tomosha tadbirlarini tashkil etish va o'tkazish uchun zarur sharoitlar yaratish;

maxsus avtobuslar (shuttle-bus) qatnovini yo'lga qo'yish;

turizm namoyishi obyektlarining faoliyat olib borishiga ruxsat berishning yagona tartibini joriy qilish va turizm namoyishi obyektlarini qo'llab-quvvatlash tizimini yaratishdan iborat [1, 4].

Ushbu ilmiy maqola Samarqand viloyatida turizm infratuzilmasining hozirgi holatini tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash, ilg'or xorijiy tajribalarni o'rganish va shular asosida viloyat uchun maqbul innovatsion rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqishga qaratilgan.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Turizm infratuzilmasini innovatsion rivojlantirish sohasida olib borilgan ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bugungi kunda raqobatbardosh turizm tizimini shakllantirish bevosita infratuzilmaning zamonaviy talablarga javob berishi bilan chambarchas bog'liq. Shu nuqtai nazardan, hozirga qadar yaratilgan ilmiy ishlarni ko'rib chiqamiz.

Avvalo, turizm infratuzilmasi tushunchasi va uning komponentlarini tahlil qilgan olimlar bu sohaning ichki va tashqi infratuzilma elementlari: transport, axborot-

kommunikatsiya texnologiyalari, yashash joylari, ovqatlanish, sog'liqni saqlash, bank-moliya xizmatlari va boshqa xizmat turlarining kompleks rivojlanishi zarurligini ta'kidlashganlar [5]. Infratuzilma barqaror rivojlanishning asosiy omili sifatida turistik hududlarda raqobatbardoshlikni oshirishga xizmat qiladi [6].

Innovatsion yondashuvlar esa zamonaviy turizmni rivojlantirishda yangi texnologiyalarni joriy qilish, “aqlli turizm” konsepsiyasi, raqamli xizmatlar, “green infrastructure” (yashil infratuzilma) kabi ilgʻor modellarni oʻz ichiga oladi. Masalan, Buhalis va Amaranggana oʻz tadqiqotlarida “Smart Destination” modelini ilgari surgan boʻlib, u axborot texnologiyalarini turizm infratuzilmasi bilan integratsiyalash orqali mehmonlar tajribasini yaxshilash, samaradorlikni oshirish hamda ekologik izlarni kamaytirishga qaratgan [7].

Oʻzbekiston sharoitida ham turizm sohasini innovatsion rivojlantirishga oid qator davlat dasturlari va strategik hujjatlar mavjud. Jumladan, “2022–2026-yillarda Yangi Oʻzbekistonning taraqqiyot strategiyasi” hamda “Oʻzbekiston Respublikasida turizmni rivojlantirish konsepsiyasi” hujjatlarida turizm infratuzilmasini modernizatsiya qilish, xalqaro talablar asosida servis sifatini oshirish va innovatsion yechimlar asosida yangi yoʻnalishlar ochish koʻzda tutilgan [2].

Shu bilan birga, Samarqand viloyati misolida olib borilgan tadqiqotlar, xususan, Karimov tomonidan oʻrganilgan holatlarda, mavjud infratuzilma imkoniyatlarining yetarli emasligi, xizmatlar sifati va turizm obyektlariga kirish imkoniyatlarining pastligi asosiy muammo sifatida koʻrsatilgan [8]. Bu holat innovatsion strategiyalar orqali yechim topishi lozim boʻlgan masala ekanini koʻrsatadi. Biroq mavjud adabiyotlarda bir qator kamchiliklar mavjud. Jumladan, koʻplab tadqiqotlarda innovatsion infratuzilmaning aniq mezonlari va uni baholash indikatorlari yetarlicha ochib berilmagan [9, 13]. Bundan tashqari, hududiy xususiyatlar, yaʼni Samarqand viloyatining oʻziga xos jihatlari asosida innovatsion infratuzilma modellarini ishlab chiqish boʻyicha kompleks ilmiy takliflar yetarli emas.

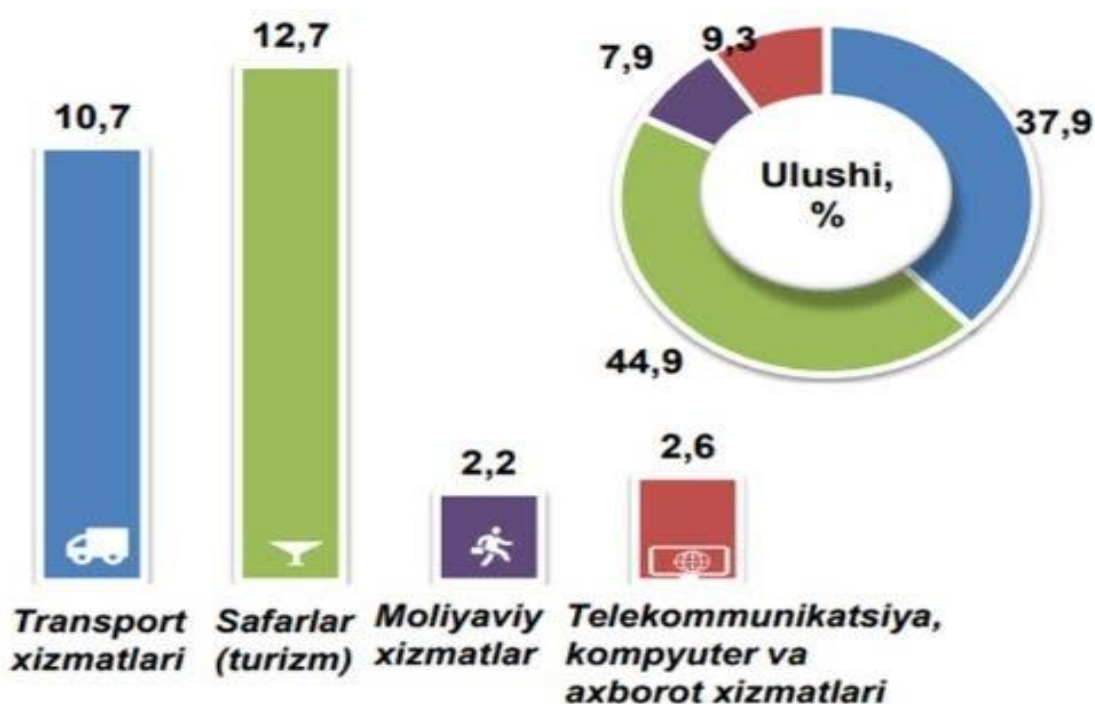
Shunday qilib, mazkur adabiyotlar sharhi Samarqand viloyati turizm infratuzilmasini innovatsion rivojlantirish strategiyalarini shakllantirishda mavjud ilmiy yondashuvlar, hukumat siyosati, xalqaro tajriba va joylardagi amaliy muammolarni inobatga olish zarurligini koʻrsatadi. Shu asosda, ushbu maqolada Samarqand viloyatining xususiyatlarini hisobga olgan holda, amaliyotga yaqin, barqaror va raqobatbardosh infratuzilma strategiyalarini ishlab chiqish maqsad qilib olinadi.

METODOLOGIYA

Ushbu tadqiqot davomida taqqoslash, statistik abstraktsiya, mantiqiy fikrlash va istiqbolli prognozlash usullarini oʻz ichiga olgan ilmiy izlanishlarga tizimli yondashuv keng qoʻllanildi. Bundan tashqari, ilmiy tadqiqotni amalga oshirishda tahlil va sintez usullaridan samarali foydalanildi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

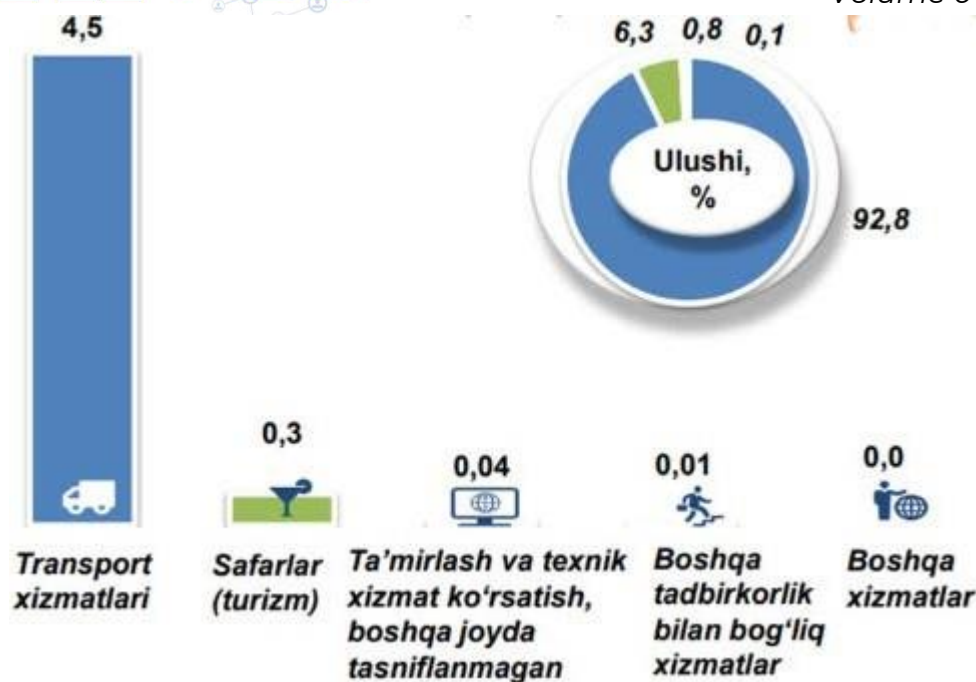
Xizmatlar eksporti hajmi 28,2 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 7,7 % ini tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan 62,3 % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (turizm) xizmatlar (44,9 %), transport xizmatlar (37,9 %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot (9,3 %), moliyaviy xizmatlar (7,9 %) hissasiga to'g'ri kelgan. Bu oyda boshqa ish bilan bog'liq xizmatlar amalga oshirilmagan [3, 12].

1. rasm. “2023-yilga nisbatan 2024-yil xizmatlar eksporti hajmi va tarkibining o'sish tahlili”1

2023-yilning yanvar-dekabr oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 4,8 mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 0,2 %ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 82,9 %ga ko'paydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi transport xizmatlari (92,8 %), safarlar (turizm) xizmatlari (6,3 %), ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish, boshqa joyda tasniflanmagan (0,8 %) va boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (0,1 %) ga tegishli bo'ldi [4].

Tadqiqotlar O'zbekistonda turizm infratuzilmasining innovatsion rivojlanishini ko'rsatadi, lekin aniq ma'lumotlar mavjud bo'lishi mumkin. Mehmonxonalar soni 2017–2021-yillarda 29,800 dan 45,300 gacha o'sgan, bu infratuzilma rivojlanishini ko'rsatadi. Sayyohlar qoniqish darajasi mintaqalarga qarab farq qiladi, masalan, Toshkentda mehmonxonalar uchun 74% qoniqish darajasi mavjud.

2- rasm. Xizmatlar importining tarkibiy tuzilmasi va o'sish ko'rsatkichlari

Xalqaro aeroportlar yo'lovchilar soni o'sib bormoqda, masalan, Toshkentda 2017–2021-yillarda 2,3 milliondan 3,4 milliongacha o'sgan. 2018-yilda O'zbekistonga 5,3 million xorijiy sayyoh tashrif buyurgan, bu o'tgan yilga nisbatan 24% o'sishni ko'rsatadi. Hukumat 2025-yilga kelib yillik 9 million sayyoh, shu jumladan 2 million xorijiy sayyohni jalb qilish maqsadini qo'ygan. Bu ma'lumotlar infratuzilma rivojlanishining muhimligini ta'kidlaydi [10, 11].

Shuningdek, 2017–2021-yillarda mehmonxona xonalar soni 29,800 dan 45,300 gacha o'sgan. Karakalpakistonda mehmonxonalar va o'xshash joylar 34 dan 57 gacha, Farg'onada esa Farg'ona shahrida 8 dan 17 gacha o'sgan. Biroq, 4-5 yulduzli mehmonxonalar yetishmasligi, taxminan 2,500–3,500 xona ehtiyojini ko'rsatadi.

Aeroport infratuzilmasi esa 2017–2021-yillarda asosiy xalqaro aeroportlardagi yo'lovchilar soni o'sgan: Toshkentda 2,3 milliondan 3,4 milliongacha, Samarqandda 0,14 milliondan 0,29 milliongacha, Buxoroda 0,27 milliondan 0,51 milliongacha,

Navoiyda 0,15 milliondan 0,27 milliongacha, Urganchda 0,63 milliondan 0,95 milliongacha. Samarqand aeroporti rekonstruksiya so'ng soatiga 1,000 yo'lovchi sig'imi bilan katta yaxshilanish ko'rsatdi [12]. Sayyohlar qoniqish darajasi mintaqalarga qarab farq qiladi.

Bu ma'lumotlar infratuzilma yaxshilashga muhtoj bo'lgan mintaqalarni ko'rsatadi, ayniqsa Buxoroda qoniqish darajasi past. Ushbu ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Milliy Statistika Qo'mitasining rasmiy saytidan olindi

Ba'zi mintaqalar bo'yicha sayyohlar qoniqish darajasi³

Mintaqa	Mehmonxonalar	Restoranlar	Transport	Ekskursiyalar
Toshkent	74%	69%	62%	81%
Samarqand	63%	58%	57%	76%
Buxoro	54%	48%	51%	69%
Xorazm	68%	61%	64%	72%

Bu hisobot O'zbekistonda turizm infratuzilmasini innovatsion rivojlantirish strategiyalariga oid adabiyotlar sharhini taqdim etadi, xususan, texnologik yutuqlar, barqarorlik va jamiyat ishtirokiga e'tibor qaratadi. Ma'lumotlar turli manbalardan olingan bo'lib, hukumat tashabbuslari, innovatsion amaliyotlar va kelajakdagi yo'nalishlar haqida keng qamrovli tushuncha beradi. Turizm infratuzilmasi O'zbekiston iqtisodiy strategiyasining asosiy qismi bo'lib, boy madaniy merosi va o'sib borayotgan sayyohlar soni tufayli muhim hisoblanadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, 2016-yilda taxminan 1 milliondan 2023-yilda 7 milliongacha bo'lgan xalqaro tashrif buyuruvchilar soni hukumat investitsiyalari bilan qo'llab-quvvatlanadi [11]. Rasmiy hisobotlar 7,4 mingta madaniy meros ob'ektlarini ta'kidlab, ta'lim va dam olish turizmini qo'llab-quvvatlash uchun mustahkam infratuzilma zarurligini ta'kidlangan. "O'zbekiston – 2030" strategiyasi 2026-yilga kelib sayyohlar sonini 9 millionga yetkazishni maqsad qilgan, bu esa transport, turar joy va raqamli xizmatlarga strategik investitsiyalarni talab qiladi.

An'anaviy yondashuvlar va hozirgi holat.

O'zbekistondagi an'anaviy turizm infratuzilmasi transport tarmoqlari, mehmonxonalar va dam olish inshootlarini o'z ichiga oladi. Samarkand, Buxoro va Xiva kabi asosiy shaharlarda muhim rivojlanishlar kuzatildi, masalan, 2022-yilda Samarkand xalqaro aeroportining sig'imi uch baravarga oshirildi va Taşkent xalqaro aeroportida qayta qurish ishlari davom etmoqda. 2023-yilga kelib, 5000 dan ortiq mehmonxona va turar joy inshootlari qurildi, bu an'anaviy infratuzilma kengayishiga ishora qiladi. Biroq, adabiyotlar bu harakatlar zamonaviy sayyohlarning talablarini qondirish va uzoq

muddatli barqarorlikni ta'minlash uchun innovatsion strategiyalar bilan to'ldirilishi kerakligini ta'kidlaydi.

Innovatsion strategiyalar texnologik integratsiya, barqaror amaliyotlar va jamiyat ishtirokini o'z ichiga oladi:

Birinchidan, Tadqiqotlar raqamli texnologiyalarning sayyohlik tajribasini yaxshilashdagi rolini ta'kidlaydi. Samarkandda, masalan, O'zbekcha va inglizcha 95 ta yo'l belgisi, 23 ta reklama banneri va QR kodlar, 67 ta Wi-Fi nuqtasi, veb-sayt yaratish, zamonaviy video kuzatuv, mobil ilova tizimlari, radio qo'llanmalar va ma'lumot tizimlari kabi tashabbuslar mavjud. Bu choralar real vaqt rejimida ma'lumot va shaxsiylashtirilgan xizmatlarni taqdim etishni maqsad qiladi va "aqlli manzil boshqaruvi" global tendensiyalariga mos keladi. Umumiy tadqiqotlar AI va IoT dan foydalanishni taklif qiladi, bu O'zbekistonda turizm infratuzilmasini kuzatish va optimallashtirishda moslashtirilishi mumkin.

Ikkinchidan, barqarorlik O'zbekistonning tarixiy va tabiiy boyliklariga tayanib turishi tufayli muhim hisoblanadi. UNESCO loyihasi "Samarkand city territory - under state protection", 450,0 million so'm xarajatlari bilan 24 ta devor, 15 ta ichki devor, 25 ta marmar tosh va 10 ta onlayn video yozuvchisini o'rnatishni o'z ichiga oladi, bu esa merosni saqlashga yordam beradi. Adabiyotlar qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanish, chiqindilarni boshqarish tizimlarini joriy etish va yashil qurilish standartlarini taklif qiladi, masalan, eko-lojalar. Bu iqtisodiy o'sishni atrof-muhitni himoyalash bilan muvozanatlashga yordam beradi.

Uchinchidan, jamiyat ishtiroki inklyuziv turizm rivojlanishini ta'minlashda muhim. Tadqiqotlar turizm xodimlariga qisqa muddatli ta'lim dasturlarini taklif qiladi, bu esa xizmat sifatini oshirishga yordam beradi, chunki turizm korxonolarining 95% i xususiy tadbirkorlar tomonidan boshqariladi. Boshqaruv innovatsiyalari davlat- xususiy hamkorlikni o'z ichiga oladi, masalan, investitsiya rag'batlari, bu esa infratuzilma loyihalari uchun resurslarni safarbar qilishni osonlashtiradi.

Aeroport infratuzilmasi va sig'imi.

2017–2021-yillarda asosiy xalqaro aeroportlardagi yo'lovchilar soni sezilarli darajada o'sgan:

Toshkent: 2,3 milliondan 3,4 milliongacha;

Samarqand: 0,14 milliondan 0,29 milliongacha;

Buxoro: 0,27 milliondan 0,51 milliongacha;

Navoiy: 0,15 milliondan 0,27 milliongacha;

Urganch: 0,63 milliondan 0,95 milliongacha.

Samarqand aeroporti rekonstruksiya soʻng soatiga 1,000 yoʻlovchi sigʻimi bilan katta yaxshilanish koʻrsatdi. Ekspertlar 2028-yilgacha turizm infratuzilmasiga yillik investitsiyalar oʻsishining kamida 8% ni bashorat qilishadi. Bu oʻsish sektorning sigʻimi va sifatini sezilarli darajada yaxshilashi kutilmoqda, agar investitsiyalar strategik yoʻnaltirilsa. Chotqol, Shahrisabz va Kitob kabi baʼzi mintaqalar transport va turar joy inshootlarining yetishmasligi tufayli qiyinchiliklarga duch kelmoqda. Xalqaro standartlarga javob berish uchun qoʻshimcha 2,500–3,000 zamonaviy mehmonxona xonasi zarur. Bu qiyinchiliklar barcha mintaqalarda muvozanatli oʻsishni taʼminlash uchun maqsadli infratuzilma rivojlanishini taʼkidlaydi. Bu yutuqlarga qaramay, zamonaviy texnologiyalar va barqaror amaliyotlarni joriy etish uchun katta investitsiyalar zarurligi kabi qiyinchiliklar mavjud, ayniqsa Oʻzbekiston kabi rivojlanayotgan iqtisodlarda moliyaviy resurslar cheklangan boʻlishi mumkin.

Adabiyotlar ortiqcha turizm xavfini taʼkidlaydi, bu infratuzilma va madaniy boyliklarga zarar yetkazishi mumkin, bu esa innovatsion rejalashtirish va tartibga solish choralari talab qiladi. Mahalliy jamiyatlar, hukumat va xususiy investorlar manfaatlarini muvozanatlash murakkab boʻlishi mumkin. Kelajakdagi tadqiqotlar ushbu strategiyalarning turli kontekstlardagi samaradorligini baholash, turizm boshqaruvida AI va IoT ning rolini oʻrganish va raqamli integratsiya uchun axloqiy yoʻriqnomalar ishlab chiqishga qaratilishi kerak.

XULOSA

Oʻzbekistonda turizm infratuzilmasini rivojlantirish mamlakatni yetakchi turizm manzillaridan biriga aylantirish imkoniyatiga ega. Texnologik integratsiya, barqaror amaliyotlar va jamiyat ishtiroki kabi innovatsion strategiyalar ushbu maqsadga erishishda muhim ahamiyatga ega. Biroq, moliyaviy qiyinchiliklar, madaniy saqlash va inklyuziv oʻsishni taʼminlash zarur. Bu adabiyotlar sharhi, tadqiqot va rasmiy maʼlumotlar asosida ushbu harakatlarning strategik ahamiyatini taʼkidlaydi.

Samarqand viloyati turizmi infratuzilmasini innovatsion rivojlantirish hozirgi global integratsiya va raqobat muhiti sharoitida strategik ahamiyat kasb etadi. Tadqiqotlar va tahlillar asosida aniqlanishicha, mavjud infratuzilma komponentlari transport, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, mehmonxona va ovqatlanish xizmati, madaniy meros obyektlari va xizmat koʻrsatish tizimlarining sifati va innovatsion darajasi turizm salohiyatidan toʻliq foydalanishga imkon bermayotgani kuzatilmoqda. Ayni paytda,

xalqaro tajriba Samarqand viloyati uchun “aqlli turizm”, “yashil infratuzilma”, raqamli xizmatlar, barqarorlik tamoyillari va hududiy diversifikatsiya kabi innovatsion yondashuvlarning joriy etilishi dolzarb ekanini ko‘rsatadi. Innovatsion infratuzilma rivoji faqat texnologik yangiliklarni joriy etish bilan emas, balki boshqaruvning kompleks modernizatsiyasi, investitsiya muhitining yaxshilanishi, hamkorlik tarmog‘ining kuchaytirilishi va mahalliy aholi manfaatlarini inobatga olgan yondashuvlar orqali amalga oshirilishi lozim. Izlanish natijasida quyidagi takliflarni berishimiz mumkin:

Birinchisi, smart infratuzilma texnologiyalarini joriy etish lozim. Turistik zonalarda raqamli axborot stendlari, mobil ilovalar, interaktiv xaritalar va onlayn xizmatlarni joriy etish orqali sayyohlar tajribasini yaxshilash zarur.

Ikkinchisi, transport infratuzilmasini modernizatsiya qilishga ehtiyoj mavjud. Aeroport, temir yo‘l va avtomobil yo‘llarini zamonaviylashtirish, shahar ichida ekologik transport vositalarini keng joriy etish orqali turizm obyektlariga qulay va barqaror kirish imkoniyati yaratilishi kerak.

Uchinchisi, barqarorlik tamoyillariga asoslangan infratuzilmani rivojlantirish kerak. Ekologik toza energiya manbalaridan foydalanish, chiqindilarni qayta ishlash tizimi va “yashil” mehmonxonalarni rivojlantirish orqali turizmni ekologik barqaror yo‘nalishda tashkil etish lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ichki turizm xizmatlarini diversifikatsiya qilishga oid qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida” Qarori, [Online], Available: <https://lex.uz/uz/docs/-5991928>

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti qarori. (2022). Yangi O‘zbekistonning 2022–2026 yillarga mo‘ljallangan taraqqiyot strategiyasi.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. (2023). Turizm infratuzilmasini barqaror rivojlantirish to‘g‘risida qaror №123.

O‘zbekiston Respublikasi Turizm va madaniy meros vazirligi. (2023).

Samarqand viloyatida turizm infratuzilmasini rivojlantirish dasturi.

Buhalis, D., & Amaranggana, A. (2015). Smart tourism destinations. In

Information and communication technologies in tourism 2015 (pp. 553–564). Springer.

United Nations World Tourism Organization (UNWTO). (2021). Tourism and innovation: Transforming experiences.

U.Z. Raximova, (2024) Turizm sohasini rivojlanishida turistik firma va tashkilotlarning ahamiyati. <https://cyberleninka.ru/article/n/turizm-sohasini-rivojlanishida-turistik-firma-va-tashkilotlarning-ahamiyati/viewer>

U.Z. Raximova, A.Bakhramov, (2024). The role of mathematics in the development of the Tourism industry, <https://cyberleninka.ru/article/n/the-role-of-mathematics-in-the-development-of-the-tourism-industry/viewer>

U.Z. Raximova, (2024). Turizm infratuzilmasini innovatsion rivojlantirishdagi asosiy manbalar tahlili. https://www.researchgate.net/publication/383080457_TURIZM_INFRATUZILMASINI_INNOVATSION_RIVOJLANTIRISHDAGI_ASOSIY_MANBALAR_TAHLIL

U.Z. Raximova, (2024). Turizm infratuzilmasining hozirgi holati. Сервис, илмий-амалий журнал, 2024 йил 4/2-сони.

U.Z. Rakhimova, Foreign Strategic Approaches to Optimizing the Innovative System of Regionalism. American Journal of Economics and Business Management, Vol. 8 Issue 4, <https://globalresearchnetwork.us/index.php/ajebm/article/view/3485>

https://en.wikipedia.org/wiki/Tourism_in_Uzbekistan

<https://www.uzbekembassy.in/tourism-development-in-uzbekistan-new-horizons-and-opportunities/>

O'zbekiston Respublikasi Milliy Statistika Qo'mitasining rasmiy saytidan olindi. <https://www.stat.uz/uz/rasmiy-statistika/social-protection-2>

q